

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

توضیح المسائل امام / باب اول: اعمال عمره تمتع / فصل ششم: سعی و بعض احکام آن / استفتائات سعی

استفتائات سعی

استفتائات سعی

- [۸۵۷] س - کسی که در اثنای سعی متوجه شود که طواف او بیش از هفت شَوَط بوده تکلیف او چیست؟
ج - می تواند ۳۶۵ به این نحو احتیاط کند که سعی را تمام نماید و بعد از فوت موالات عرفیه بین شَوَط زاید طواف و مقدار باقیمانده تا ۱۴ شَوَط، طواف و نماز و سعی را اعاده کند و بعد تقصیر نماید.
- [۸۵۸] س - اگر از مروه شروع و به صفا ختم کرده و بعد فهمیده است، وظیفه او چیست، به خصوص اگر تقصیر کرده باشد؟
ج - باید سعی را اعاده کند و اگر تقصیر نکرده تقصیر کند.
- [۸۵۹] س - کسی بعد از اتمام شَوَط ششم سعی در صفا، گمان تمام شدن هفت شَوَط را کرد و تقصیر نمود ولی فوراً به او گفتند که باید یک شَوَط دیگر بیاوری، او هم انجام داد و بعد بار دیگر تقصیر نمود، آیا عمل او صحیح است یا خیر و کفاره دارد یا نه؟
ج - عمل صحیح است و کفاره ندارد.
- [۸۶۰] س - کسی در اثنای سعی برای آب خوردن از مسیر منحرف شده و پس از خوردن آب ادامه داده است چه صورت دارد؟
ج - اگر سعی را قطع نکرده و به نیت سعی حرکت را ادامه داده است و در بین راه آب خورده یا اگر قطع کرده، از جایی که سعی را قطع کرده یا مُحَاضِرِ آن سعی را تمام کرده صحیح است.
- [۸۶۱] س - کسی که طواف و نماز آن را انجام داده و سعی را به روز بعد یا روزهای بعد به تأخیر انداخته است، آیا طواف و نماز را باید اعاده کند؟
ج - لازم نیست ولی اختیاراً نباید سعی را به روز بعد تأخیر بیندازد.
- [۸۶۲] س - آیا زن‌هایی که از جهت عادت ماهانه برای طواف نایب می گیرند در سعی هم می توانند نایب بگیرند؟
ج - محل سعی مسجد نیست و سعی را باید خودشان به جا آورند با مراعات ترتیب بین طواف و سعی.
- [۸۶۳] س - اگر کسی یقین کند که هفت شَوَط سعی بین صفا و مروه را تمام کرده است ولی بعد از تقصیر متوجه می شود که پنج شَوَط بوده، اولاً آیا کل سعی را باید از سر بگیرد یا دو شَوَطی را که ناقص بوده است باید تکمیل کند؟ و ثانیاً آیا تقصیر هم باید بکند، یا تقصیر اول کافی است؟
ج - باید سعی را اتمام کند و احتیاطاً تقصیر را اعاده نماید، گرچه وجوب این احتیاط معلوم نیست.
- [۸۶۴] س - شخصی بعد از طواف عمره تمتع گم شده و بعد از پیدا شدن به رفقاییش گفته است که سعی صفا و مروه را به جا آورده ام و تقصیر نمود و محرم شد برای حج تمتع، ولی بعد از مراجعت از عرفات و منی و موقع طواف و سعی صفا و مروه و اعمال حج اظهار کرد؛ مثل اینکه من در اعمال عمره به صفا نیامده ام، همین طور گفته اند ان شاءالله آمده ای، بعد از مراجعت به ایران چند بار به پسرانش گفته اعمال من ناقص شده و قبل از فوتش وصیت نموده است که برای او نایب بگیرند، اگر عمل شخص فوق الذکر باطل باشد وراثت او حاضرند این جانب را بفرستند تا اعمال حج او را انجام بدهم، آیا نظر حضرت عالی چیست؟

ج - ورثه می توانند شما را نایب کنند برای عمل حج تمتع، ولی باید نایب سعی را جداگانه به نیابت آن مرحوم انجام دهد. گرچه در فرض مرقوم بیش از نایب گرفتن برای سعی لازم نیست.

[۸۶۵] س - بین صفا و مروه طوری است که از یک طرف می روند و از طرف دیگر آن برمی گردند یعنی بین رفت و برگشت دو سه متری فاصله است، آیا اگر امکان باشد از همان مسیری که به صفا رفته، به مروه برود اشکال دارد؟
ج - اشکال ندارد، ولی نباید مزاحم دیگران شود.

[۸۶۶] س - شخصی در حال سعی کردن بود، یک وقت دید مقداری را که برای هروله علامت گذاری کرده اند به طور عادی سیر کرده است، گمان می کرد لازم است هروله کند و لذا برگشت و مقداری را که عادی رفته بود، با هروله تکرار کرد، آیا سعیش اشکال دارد؟
ج - اشکال دارد. ۳۶۶

[۸۶۷] س - شخصی در سعی بین صفا و مروه، از جایی که به صفا یا مروه رسید برای شَوط بعدی شروع نمی کند، بلکه تقریباً مقدار دو سه متر هلالی شکل و یا مستقیم به شکل عرضی می آید و شروع می کند، و در این مقدار متوجه نیست که با نیت سعی است یا نه، ولی اگر از او سؤال شود چه می کنی جواب می دهد سعی می کنم، آیا مضرّ نیست؟

ج - راه رفتن مزبور روی کوه مضرّ به سعی نیست، و در فرض مسأله سعی صحیح است.

[۸۶۸] س - آیا سعی کردن از همان جا که مریضها را با چرخ می برند و برمی گردانند (یعنی حدود دو متر بالاتر از ابتدای سراسیمبی شروع می کنند) صحیح و کافی است؟ یا حتماً باید از اول کوه صفا شروع و در مروه هم به سنگ های سیاه بعد از سنگ های صاف که بقایای کوه است برسند؟
ج - سعی باید بین دو کوه باشد و احراز شود و لازم نیست بالا برود.

[۸۶۹] س - در مناسک فرموده اید کسی که بین صفا و مروه سعی می کند، واجب است در هنگامی که به طرف مروه در حرکت است توجهش به مروه باشد و بالعکس، آیا این وجوب توجه، تکلیفی است و یا وضعی و تکلیفی؟
ج - وضعی است.

[۸۷۰] س - گاهی انسان در اثر ازدحام جهت رفتن برای سعی ناچار است از مسجدالحرام عبور کند، در این صورت تکلیف حائض و نفساء چیست، و آیا برای سعی هم مثل طواف نایب بگیرند؟
ج - اگر امکان نداشته باشد که از راه دیگری بروند باید تأخیر بیندازند، و اگر آن هم ممکن نیست نوبت به نیابت می رسد و بر فرض مخالفت چنانچه از آن راه رفت و خودش سعی کرد سعیش صحیح است هرچند گناه کرده است.
[۸۷۱] س - زیادی در سعی جهلاً، آیا حکم زیادی سهوی را دارد یا عمدی را؟
ج - محل اشکال است. ۳۶۷

[۸۷۲] س - کسی که نمی تواند بدون سوار شدن در چرخ های معمولی در مسعی سعی کند لیکن تمکن مالی ندارد، چون آرز خود را صرف سوغات کرده، وظیفه اش چیست؟
ج - اگر می تواند با چرخ سعی کند ولو با فروش چیزی یا قرض باید خودش سعی کند و استنابه صحیح نیست مگر آن که مشقت و حرج در کار باشد.

[۸۷۳] س - شخصی شَوط سوم سعی را بهم زد و با فاصله اندکی هفت شَوط دیگر به جا آورد و تقصیر نمود، آیا این سعی صحیح است؟
ج - اشکال دارد. ۳۶۸ و باید سعی را اعاده کند.

[۸۷۴] س - شخصی به اعتقاد این که هر شَوط سعی، رفت و برگشت از صفا به مروه است، سعی را شروع می کند و در شَوط سوم متوجه مسأله می شود و سعی خود را به هفت شَوط خاتمه می دهد، آیا سعی او چه حکمی دارد؟
ج - سعی او صحیح است.

[۸۷۵] س - شخصی در حال سعی گاهی عقب عقب به طرف مروه و یا صفا رفته است، تکلیف او چیست؟
ج - باید آن مقدار را تدارک کند و اگر از آن محل گذشته سعی او اشکال دارد و احتیاط در اتمام و اعاده است. ۳۶۹

[۸۷۶] س - سعی از طبقه دوم فعلی، که بالاتر از کوه صفا و مروه می باشد، جایز است یا نه؟
ج - اشکال دارد. ۳۷۰.

[۸۷۷] س - شخصی به جهت کنترل همراهان خود در حین سعی، گاهی به عقب برمی گشته و بدون توجه مجدداً همان مسافت را طی می کرده، آیا سعی او صحیح است؟
ج - اشکال دارد و باید سعی را اعاده کند.

[۸۷۸] س - شخصی سعی بین صفا و مروه را، پنج دور رفت و برگشت که مجموعاً ده شَوط می شود، انجام داده است و آنگاه که متوجه مسأله شد سعی را از همان جا قطع نمود و تقصیر کرد، تکلیف چیست؟
ج - در فرض سؤال احوط اعاده سعی است. ۳۷۱.

[۸۷۹] س - شخصی به تصور اینکه رفتن بالای کوه صفا یا مروه لازم است، چون این مقدار مسافت را تحت فشار جمعیت رفته لذا برای اعاده آن مقداری وارد سعی شده و بعد به نیت سعی برگشته است و در واقع مقداری مسافت را دوبار طی کرده است، آیا سعی او درست است؟
ج - اگر به نیت احتیاط عمل کرده باشد ضرر ندارد.

[۸۸۰] س - شخصی به تصور اینکه سعی نیز نیاز به وضو دارد بعد از يك شَوط و نیم سعی خود را قطع می کند و وضو می گیرد و هفت شَوط دیگر سعی می نماید، تکلیف او چیست؟
ج - اشکال دارد. ۳۷۲ و باید سعی را اعاده کند.

[۸۸۱] س - کسی که قدر متیقن عدد اشواط را می داند، اما تردید دارد که شَوط بعدی را انجام داده یا نه؛ مثلاً می داند پنج شَوط انجام داده، ولی شك دارد که بقیه را انجام داده یا نه، تکلیف او چیست؟
ج - فرض مزبور شك در اشواط است و مبطل است.

[۸۸۲] س - اگر کسی سعی را به طور کلی فراموش کرد و تقصیر نمود، تکلیف او چیست؟
ج - از احرام خارج شده و هر وقت یادش آمد سعی را به جا آورد.

[۸۸۳] س - اگر کسی قبل از رسیدن به مروه، در آوردن هفت و نه شك کرد، تکلیف او چیست؟
ج - مبطل است و باید سعی را اعاده کند.

[۸۸۴] س - آیا موالات در تمام اشواط سعی معتبر است و یا اختصاص به بعضی دارد؟

ج - در سعی موالات معتبر نیست مگر شَوط اول تمام نشده باشد، که در صورت فوات موالات احتیاطاً از سر بگیرد.
[۸۸۵] س - اگر در سعی، بعضی مواضع بدن زن غیر از وجه و کفین پیدا باشد آیا به سعی او ضرر می زند یا نه؟
ج - ضرر نمی زند.

[۸۸۶] س - شخصی در حال سعی در عدد اشواط شك می کند و با حال تردید به سعی خود ادامه می دهد و در فکر است که عدد را ضبط کند، پس از تأمل و بعد از آن که صد متر سعی کرد یا وارد شَوط بعدی شد، یقین به عدد حاصل می شود و با یقین، باقی سعی را هم انجام می دهد، آیا این سعی صحیح است یا نه؟
ج - صحیح است.

۳۶۵. می تواند از طواف و سعی خود دست برداشته و مجدداً طواف و نماز طواف و سعی را از سر بگیرد. (مناسک حج، س ۹۱)

۳۶۶. در حال اختیار نباید چنین کند ولی در فرض مذکور سعی او درست است و چیزی بر او نیست، اگرچه احتیاط در اتمام و اعاده سعی است. (اجوبة الإستفتاءات في الحج، س ۹۴)

۳۶۷. حکم زیادی سهوی را دارد و سعی او صحیح است. (مناسک حج، م ۳۵۹)

۳۶۸. اشکال ندارد. (مناسک حج، س ۹۱)

۳۶۹. و می تواند سعی سابق را رها کرده و مجدداً سعی را از سر بگیرد. (مناسک حج، س ۹۱)

۳۷۰. انجام سعی در طبقه دوم مسعی صحیح نیست، مگر آنکه برایش محرز باشد که طبقه دوم، میان دو کوه

واقع است نه بالاتر از آن، و کسی که نمی‌تواند در طبقه‌ی همکف سعی کند، باید برای خود نایب بگیرد، و سعیش در طبقه‌ی دوم صحیح و مجزی نیست. (مناسک حج، م ۳۵۴)
۳۷۱. سعی او صحیح است. (مناسک حج، م ۳۶۰)
۳۷۲. اشکال ندارد. (مناسک حج، س ۹۱)